

शिक्षकांच्या प्रश्नावलीतून प्राप्त प्रतिसादांचे सांख्यिकीय विश्लेषण

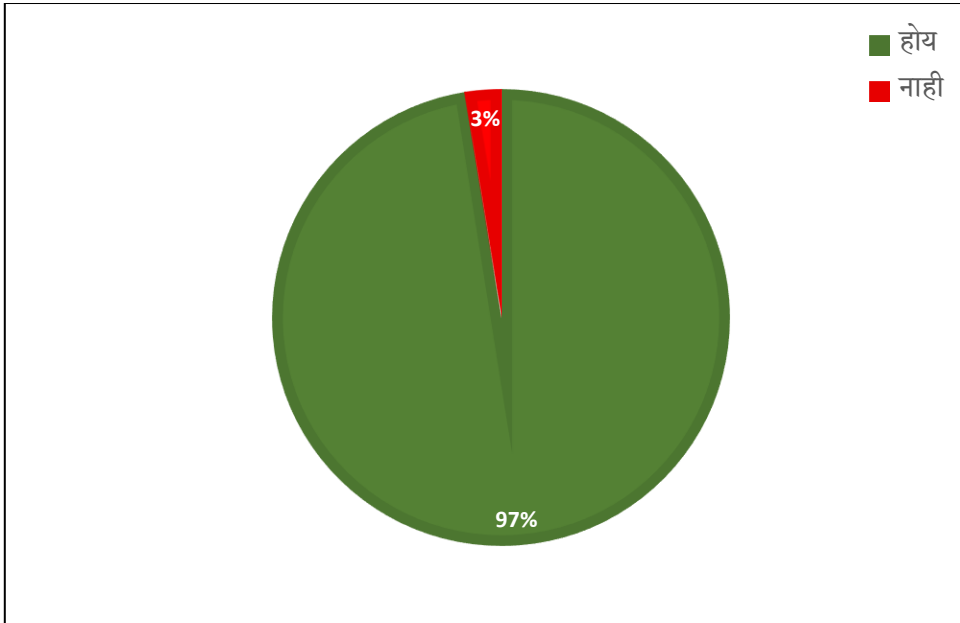
प्रश्न 1 : वह्यांची कोरी पृष्ठे घातलेली एकात्मिक पाठ्यपुस्तके विद्यार्थ्यांना आवडतात का?

Que. 1 : Do the students appreciate the blank pages of notebooks in Integrated Textbooks?

सारणी क्रमांक 1

प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	होय	36,857	97.50
2	नाही	946	2.50
एकूण		37,803	100

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 1 वरून, 97.50% शिक्षकांच्या मते, वह्यांची कोरी पृष्ठे घातलेली एकात्मिक पाठ्यपुस्तके विद्यार्थ्यांना आवडतात. 2.50% शिक्षकांच्या मते, वह्यांची कोरी पृष्ठे घातलेली एकात्मिक पाठ्यपुस्तके विद्यार्थ्यांना आवडत नाही. वह्यांची कोरी पृष्ठे घातलेली एकात्मिक पाठ्यपुस्तके विद्यार्थ्यांना आवडतात असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण वह्यांची कोरी पृष्ठे घातलेली एकात्मिक पाठ्यपुस्तके विद्यार्थ्यांना आवडत नाही असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : 97.50% शिक्षकांच्या मते, वह्यांची कोरी पृष्ठे घातलेली एकात्मिक पाठ्यपुस्तके विद्यार्थ्यांना आवडतात.

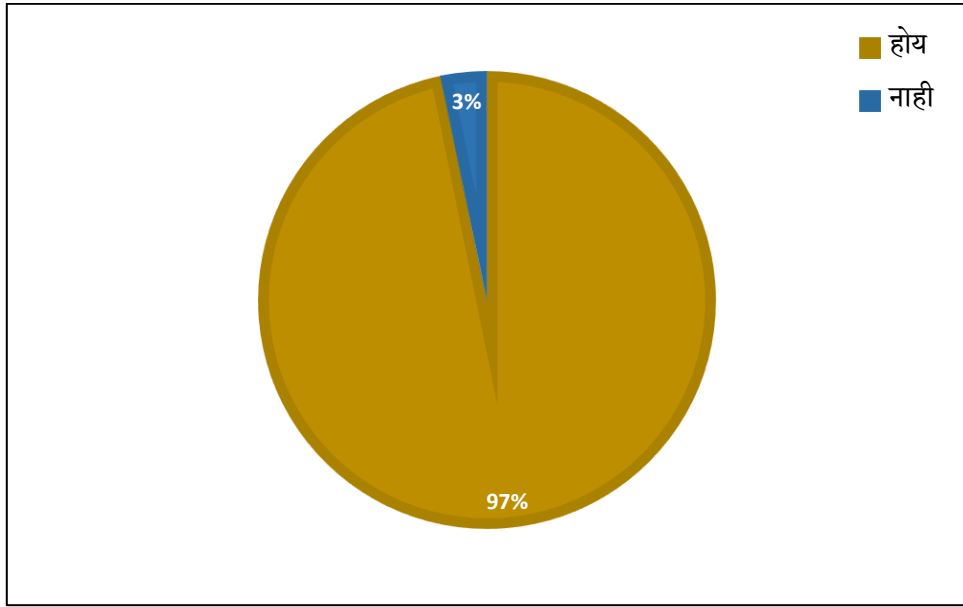
प्रश्न 2 : एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांमुळे विद्यार्थ्यांच्या दप्तराचे ओझे कमी झाले आहे का ?

Que. 2 : Has the burden of the school bag reduced because of Integrated Textbooks ?

सारणी क्रमांक 2

प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	होय	36,590	96.79
2	नाही	1,213	3.21
एकूण		37,803	100

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 2 वरून, 96.79% शिक्षकांच्या मते, एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांमुळे विद्यार्थ्यांच्या दप्तराचे ओझे कमी झाले आहे. 3.21% शिक्षकांच्या मते, एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांमुळे विद्यार्थ्यांच्या दप्तराचे ओझे कमी झाले नाही. एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांमुळे विद्यार्थ्यांच्या दप्तराचे ओझे कमी झाले आहे असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांमुळे विद्यार्थ्यांच्या दप्तराचे ओझे कमी झाले नाही असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : 96.79% शिक्षकांच्या मते, एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांमुळे विद्यार्थ्यांच्या दप्तराचे ओझे कमी झाले आहे.

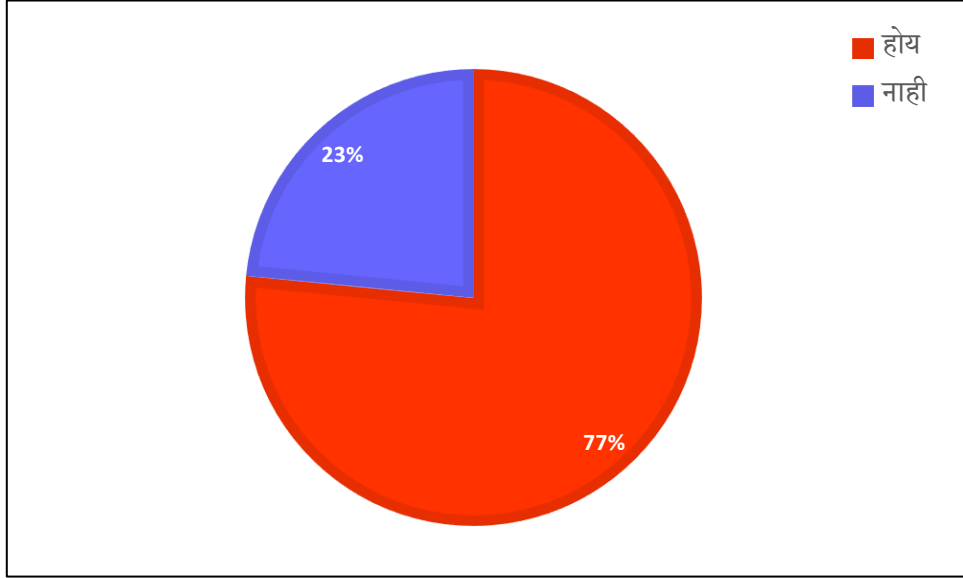
प्रश्न 3 : एकात्मिक पाठ्यपुस्तकात दिलेल्या वहीच्या कोऱ्या पृष्ठांची संख्या विषयांच्या व्याप्तीनुसार आहे का?

Que. 3 : Are the blank pages of notebooks in Integrated Textbooks as per the scope of the subjects?

सारणी क्रमांक 3

प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	होय	28,933	76.54
2	नाही	8,870	23.46
एकूण		37,803	100

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 3 वरून, 76.54% शिक्षकांच्या मते, एकात्मिक पाठ्यपुस्तकात दिलेल्या वहीच्या कोऱ्या पृष्ठांची संख्या विषयांच्या व्याप्तीनुसार आहे. 23.46% शिक्षकांच्या मते, एकात्मिक पाठ्यपुस्तकात दिलेल्या वहीच्या कोऱ्या पृष्ठांची संख्या विषयांच्या व्याप्तीनुसार नाही. एकात्मिक पाठ्यपुस्तकात दिलेल्या वहीच्या कोऱ्या पृष्ठांची संख्या विषयांच्या व्याप्तीनुसार आहे असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण एकात्मिक पाठ्यपुस्तकात दिलेल्या वहीच्या कोऱ्या पृष्ठांची संख्या विषयांच्या व्याप्तीनुसार नाही असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : 76.54% शिक्षकांच्या मते, एकात्मिक पाठ्यपुस्तकात दिलेल्या वहीच्या कोऱ्या पृष्ठांची संख्या विषयांच्या व्याप्तीनुसार आहे.

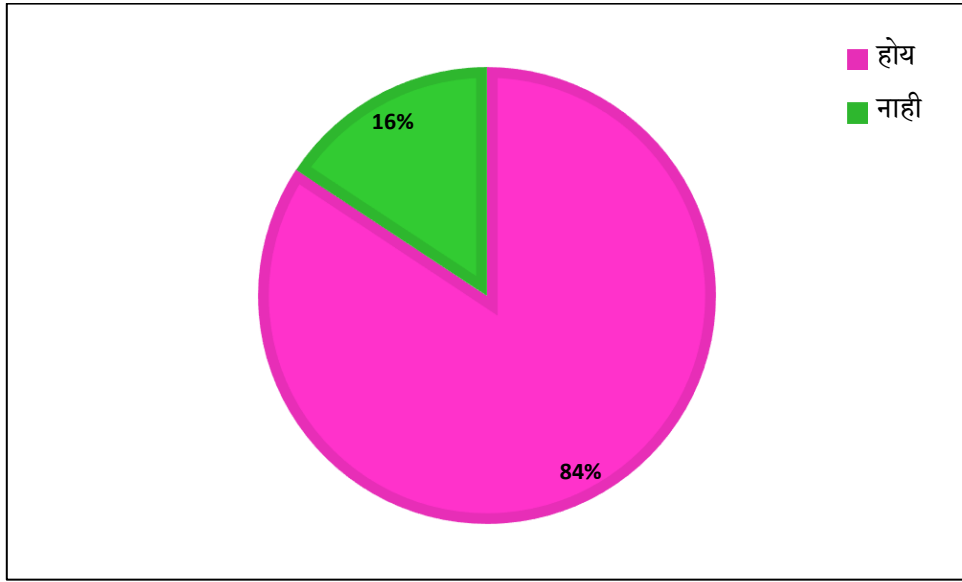
प्रश्न 4 : वर्गकार्यादरम्यान स्वतंत्र वहीचा वापर केला जातो का ?

Que. 4 : Is a separate notebook used during classwork ?

सारणी क्रमांक 4

प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	होय	31,875	84.32
2	नाही	5,928	15.68
एकूण		37,803	100

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 4 वरून, 84.32% शिक्षकांच्या मते, वर्गकार्यादरम्यान स्वतंत्र वहीचा वापर केला जातो. 15.68% शिक्षकांच्या मते, वर्गकार्यादरम्यान स्वतंत्र वहीचा वापर केला जात नाही. वर्गकार्यादरम्यान स्वतंत्र वहीचा वापर केला जातो असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण वर्गकार्यादरम्यान स्वतंत्र वहीचा वापर केला जात नाही असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : 84.32% शिक्षकांच्या मते, वर्गकार्यादरम्यान स्वतंत्र वहीचा वापर केला जातो.

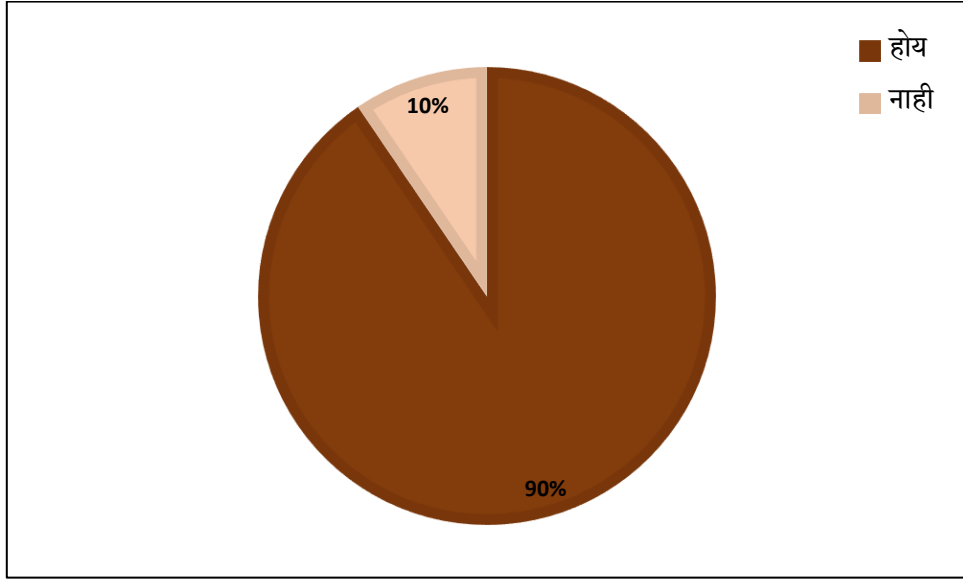
प्रश्न 5 : विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकातील “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठावर फळयावर लिहिलेला आशय उतरवतात का?

Que. 5 : Do the students copy the content from the blackboard under “My Notes” in Integrated Textbooks?

सारणी क्रमांक 5

प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	होय	34,209	90.49
2	नाही	3,594	9.51
एकूण		37,803	100

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 5 वरून, 90.49% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकातील “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठावर फळयावर लिहिलेला आशय उतरवतात. 9.51% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकातील “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठावर फळयावर लिहिलेला आशय उतरवत नाही. विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकातील “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठावर फळयावर लिहिलेला आशय उतरवतात असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकातील “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठावर फळयावर लिहिलेला आशय उतरवत नाही असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : 90.49% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकातील “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठावर फळयावर लिहिलेला आशय उतरवतात.

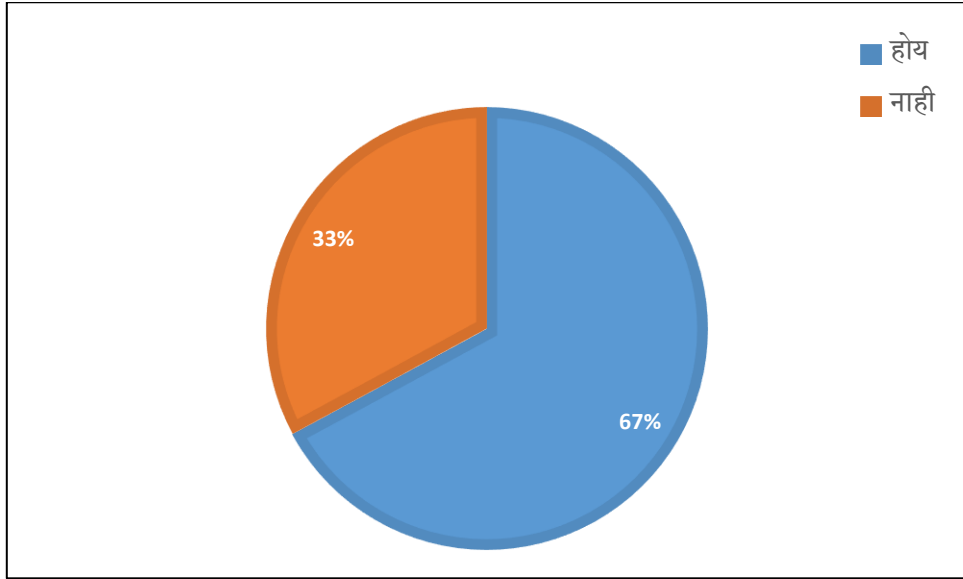
प्रश्न 6 : विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकातील “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर तुम्ही त्यांना दिलेल्या अभ्यासेतर सूचना नोंदवून(जसे, उद्या शाळेला गणेश चतुर्थीची सुट्टी आहे.)घेतात का?

Que. 6 : Do the students write the instructions (such as Tomorrow is holiday on the occasion of Ganesh Chaturthi) other than studies in “My Notes” section of Integrated Textbooks?

सारणी क्रमांक 6

प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	होय	25,375	67.12
2	नाही	12,428	32.88
एकूण		37,803	100

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 6 वरून, 67.12% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकातील “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर शिक्षकांनी त्यांना दिलेल्या अभ्यासेतर सूचना नोंदवून घेतात. 32.88% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकातील “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर शिक्षकांनी त्यांना दिलेल्या अभ्यासेतर सूचना नोंदवून घेत नाही. यावरून, विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकातील “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर शिक्षकांनी त्यांना दिलेल्या अभ्यासेतर सूचना नोंदवून घेतात असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकातील “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर शिक्षकांनी त्यांना दिलेल्या अभ्यासेतर सूचना नोंदवून घेत नाही असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : 67.12% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकातील “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर शिक्षकांनी त्यांना दिलेल्या अभ्यासेतर सूचना नोंदवून (जसे, उद्या शाळेला गणेश चतुर्थीची सुट्टी आहे.) घेतात.

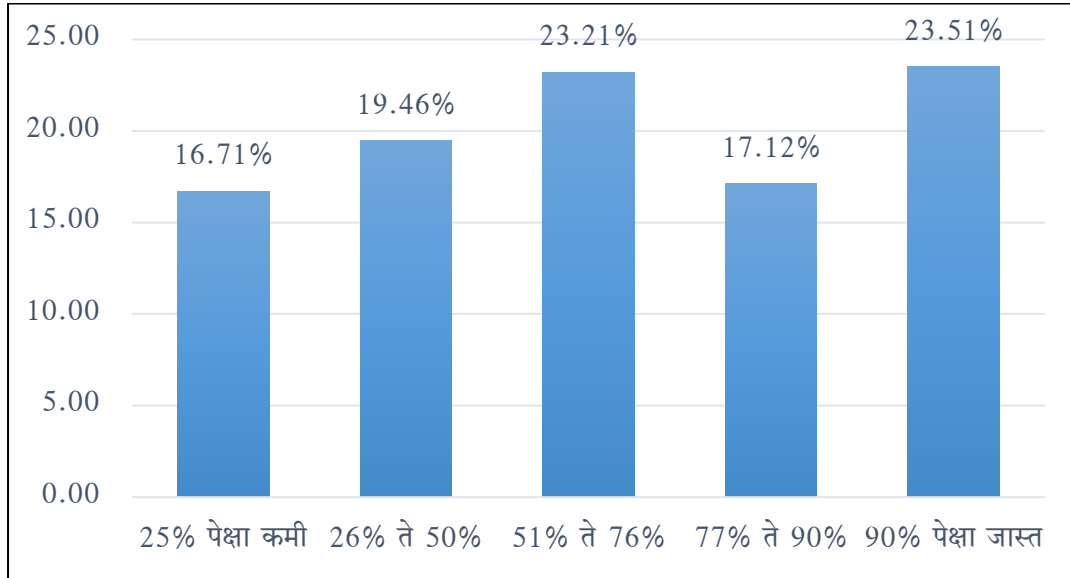
प्रश्न 7 : कोच्या पृष्ठांचा समावेश असलेली एकात्मिक पाठ्यपुस्तके असतानादेखील वर्गात स्वतंत्र वह्यांचा वापर अंदाजे किती टक्के (%) विद्यार्थी आजही करतात.

Que. 7 : In spite of having blank pages in Integrated Textbooks what percentage of students tend to use separate notebooks ?

सारणी क्रमांक 7

प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	25पेक्षा कमी %	6,315	16.70
2	26% ते 50%	7,356	19.46
3	51% ते 76%	8,773	23.21
4	77% ते 90%	6,473	17.12
5	90पेक्षा जास्त %	8,886	23.51
एकूण		37,803	100

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 7 वरून, 16.71% शिक्षकांच्या मते, अंदाजे 25पेक्षा कमी % विद्यार्थी आजही कोच्या पृष्ठांचा समावेश असलेली एकात्मिक पाठ्यपुस्तके असतानादेखील वर्गात स्वतंत्र वह्यांचा वापर करतात. 19.46% शिक्षकांच्या मते, अंदाजे 26 ते %50% विद्यार्थी आजही कोच्या पृष्ठांचा समावेश असलेली एकात्मिक पाठ्यपुस्तके असतानादेखील वर्गात स्वतंत्र वह्यांचा वापर करतात. 23.21% शिक्षकांच्या मते, अंदाजे 51 ते %76% विद्यार्थी आजही कोच्या पृष्ठांचा समावेश असलेली एकात्मिक पाठ्यपुस्तके असतानादेखील वर्गात स्वतंत्र वह्यांचा वापर करतात. 17.12% शिक्षकांच्या मते, अंदाजे 77 ते %90% विद्यार्थी आजही कोच्या पृष्ठांचा समावेश असलेली एकात्मिक पाठ्यपुस्तके असतानादेखील वर्गात स्वतंत्र वह्यांचा वापर करतात. 23.51% शिक्षकांच्या मते, अंदाजे 90पेक्षा जास्त %

विद्यार्थी आजही कोऱ्या पृष्ठांचा समावेश असलेली ँकात्मिक पाठ्यपुस्तके असतानादेखील वर्गात स्वतंत्र वह्यांचा वापर करतात.

यावरून, अंदाजे 51% आणि त्यापेक्षा जास्त विद्यार्थी आजही कोऱ्या पृष्ठांचा समावेश असलेली ँकात्मिक पाठ्यपुस्तके असतानादेखील वर्गात स्वतंत्र वह्यांचा वापर करतात असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण (63.84%) हे अंदाजे 50 %आणि त्यापेक्षा कमी विद्यार्थी आजही कोऱ्या पृष्ठांचा समावेश असलेली ँकात्मिक पाठ्यपुस्तके असतानादेखील वर्गात स्वतंत्र वह्यांचा वापर करतात असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा (36.16%) तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : 63.84% शिक्षकांच्या मते, अंदाजे 51% आणि त्यापेक्षा जास्त विद्यार्थी आजही कोऱ्या पृष्ठांचा समावेश असलेली ँकात्मिक पाठ्यपुस्तके असतानादेखील वर्गात स्वतंत्र वह्यांचा वापर करतात.

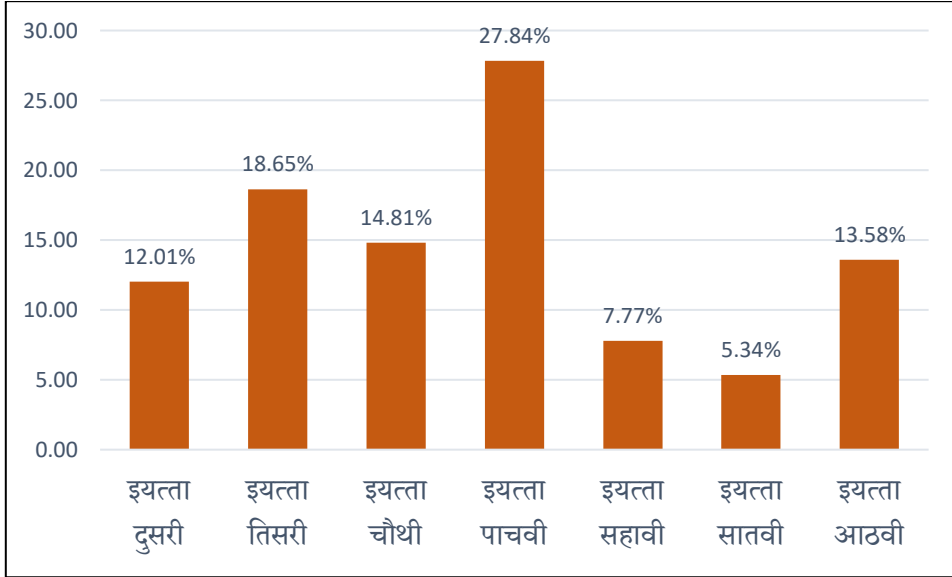
प्रश्न 8 : कोणत्या इयत्तेपासून स्वतंत्र वह्यांचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होतो ?

Que. 8 : From which class are separate notebooks used on a large scale ?

सारणी क्रमांक 8

प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	इयत्ता दुसरी	4,539	12.01
2	इयत्ता तिसरी	7,049	18.65
3	इयत्ता चौथी	5,598	14.81
4	इयत्ता पाचवी	10,525	27.84
5	इयत्ता सहावी	2,939	7.77
6	इयत्ता सातवी	2,018	5.34
7	इयत्ता आठवी	5,135	13.58
एकूण		37,803	100

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 8 वरून, 12.01% शिक्षकांच्या मते, इयत्ता दुसरीपासून स्वतंत्र वह्यांचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होतो. 18.65% शिक्षकांच्या मते, इयत्ता तिसरीपासून स्वतंत्र वह्यांचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होतो. 14.81% शिक्षकांच्या मते, इयत्ता चौथीपासून स्वतंत्र वह्यांचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होतो. 27.84% शिक्षकांच्या मते, इयत्ता पाचवीपासून स्वतंत्र वह्यांचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होतो. 7.77% शिक्षकांच्या मते, इयत्ता सहावीपासून स्वतंत्र वह्यांचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होतो. 5.34% शिक्षकांच्या मते, इयत्ता सातवीपासून स्वतंत्र वह्यांचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होतो. 13.58% शिक्षकांच्या मते, इयत्ता आठवीपासून स्वतंत्र वह्यांचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होतो. यावरून, इयत्ता पाचवीपासून स्वतंत्र वह्यांचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होतो असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण हे इयत्ता दुसरीपासून, तिसरीपासून, चौथीपासून,

सहावीपासून, सातवीपासून किंवा आठवीपासून स्वतंत्र व्ह्यांचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होतो असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : 27.84% शिक्षकांच्या मते, इयत्ता पाचवीपासून स्वतंत्र व्ह्यांचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होतो.

प्रश्न 9 : “माझी नोंद” या शीर्षकाखाली कोऱ्या पृष्ठावर प्रामुख्याने कोणकोणत्या नोंदी विद्यार्थी घेतात ?

Que. 9 : Under the “My Notes” heading, what is noted down prominently on the blank pages ?

सारणी क्रमांक 9
प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

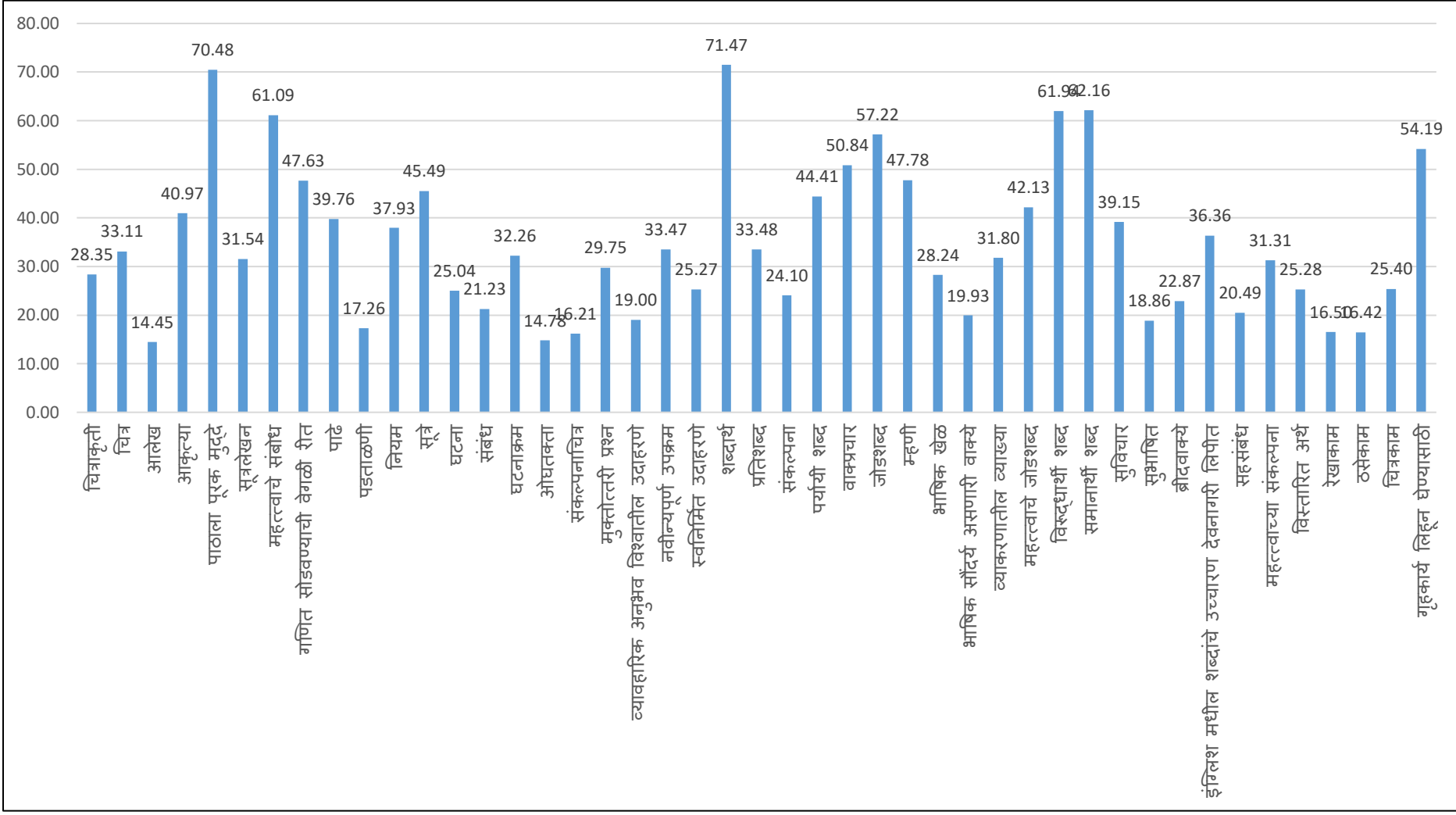
अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	चित्राकृती	10,719	28.35
2	चित्र	12,518	33.11
3	आलेख	5,463	14.45
4	आकृत्या	15,487	40.97
5	पाठाला पूरक मुद्दे	26,642	70.48
6	सूत्रलेखन	11,922	31.54
7	महत्त्वाचे संबोध	23,093	61.09
8	गणित सोडवण्याची वेगळी रीत	18,004	47.63
9	पाढे	15,030	39.76
10	पडताळणी	6,525	17.26
11	नियम	14,337	37.93
12	सूत्रे	17,198	45.49
13	घटना	9,466	25.04
14	संबंध	8,026	21.23
15	घटनाक्रम	12,196	32.26
16	ओघतक्ता	5,589	14.78
17	संकल्पनाचित्र	6,127	16.21
18	मुक्तोत्तरी प्रश्न	11,247	29.75
19	व्यावहारिक अनुभव विश्वातील उदाहरणे	7,181	19.00
20	नवीन्यपूर्ण उपक्रम	12,651	33.47
21	स्वनिर्मित उदाहरणे	9,553	25.27
22	शब्दार्थ	27,018	71.47
23	प्रतिशब्द	12,655	33.48
24	संकल्पना	9,109	24.10
25	पर्यायी शब्द	16,789	44.41
26	वाक्प्रचार	19,219	50.84
27	जोडशब्द	21,629	57.22

28	म्हणी	18,061	47.78
29	भाषिक खेळ	10,675	28.24
30	भाषिक सौंदर्य असणारी वाक्ये	7,535	19.93
31	व्याकरणातील व्याख्या	12,021	31.80
32	महत्त्वाचे जोडशब्द	15,926	42.13
33	विरुद्धार्थी शब्द	23,415	61.94
34	समानार्थी शब्द	23,500	62.16
35	सुविचार	14,800	39.15
36	सुभाषित	7,131	18.86
37	ब्रीदवाक्ये	8,647	22.87
38	इंग्लिश मधील शब्दांचे उच्चारण देवनागरी लिपीत	13,747	36.36
39	सहसंबंध	7,745	20.49
40	महत्त्वाच्या संकल्पना	11,836	31.31
41	विस्तारित अर्थ	9,556	25.28
42	रेखाकाम	6,239	16.50
43	ठसेकाम	6,209	16.42
44	चित्रकाम	9,601	25.40
45	गृहकार्य लिहून घेण्यासाठी	20,484	54.19

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 9 वरून, 28.35% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी “माझी नोंद” या शीर्षकाखाली कोऱ्या पृष्ठावर प्रामुख्याने चित्राकृती काढतात. 33.11% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी चित्र काढतात. 14.45% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी आलेख काढतात. 40.97% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी आकृत्या काढतात. 70.48% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी पाठाला पूरक मुद्दे लिहितात. 31.54% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी सूत्रलेखन करतात. 61.09% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी महत्त्वाचे संबोध लिहितात. 47.63% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी गणित सोडवण्याची वेगळी रीत लिहितात. 39.76% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी पाढे लिहितात. 17.26% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी पडताळणी करतात. 37.93% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी नियम लिहितात. 45.49% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी सूत्रे लिहितात. 25.04% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी घटना लिहितात. 21.23% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी संबंध दाखवतात. 32.26% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी घटनाक्रम लिहितात. 14.78% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी ओघतक्ता काढतात. 16.21% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी संकल्पनाचित्र काढतात. 29.75% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी मुक्तोत्तरी प्रश्न लिहितात. 19% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी व्यावहारिक अनुभव विश्वातील उदाहरणे लिहितात. 33.47% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी नाविष्यपूर्ण उपक्रम लिहितात. 25.27% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी स्वनिर्मित उदाहरणे

लिहितात. 71.47% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी शब्दार्थ लिहितात. 33.48% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी प्रतिशब्द लिहितात. 24.10% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी संकल्पना लिहितात. 44.41% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी पर्यायी शब्द लिहितात. 50.84% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी वाक्प्रचार लिहितात. 57.22% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी जोडशब्द लिहितात. 47.78% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी म्हणी लिहितात. 28.24% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी भाषिक खेळ तयार करतात. 28.24% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी भाषिक सौंदर्य असणारी वाक्ये लिहितात. 31.80% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी व्याकरणातील व्याख्या लिहितात. 42.13% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी महत्त्वाचे जोडशब्द लिहितात. 61.94% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी विरुद्धार्थी शब्द लिहितात. 62.16% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी समानार्थी शब्द लिहितात. 39.15% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी सुविचार लिहितात. 18.86% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी सुभाषित लिहितात. 22.87% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी ब्रीदवाक्ये लिहितात. 36.36% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी इंग्लिश मधील शब्दांचे उच्चारण देवनागरी लिपीत लिहितात. 20.49% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी सहसंबंध दाखवतात. 31.31% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी महत्त्वाच्या संकल्पना लिहितात. 25.28% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी विस्तारित अर्थ लिहितात. 16.50% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी रेखाकाम करतात. 16.42% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी ठसेकाम करतात. 25.40% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी चित्रकाम करतात. 54.19% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी गृहकार्य लिहून घेतात. यावरून, विद्यार्थी “माझी नोंद” या शीर्षकाखाली कोऱ्या पृष्ठावर प्रामुख्याने शब्दार्थ, पाठाला पूरक मुद्दे, समानार्थी शब्द, विरुद्धार्थी शब्द, महत्त्वाचे संबोध, जोडशब्द, वाक्प्रचार लिहितात, तसेच गृहकार्य लिहून घेतात असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण हे सारणी 9 मध्ये दिल्याप्रमाणे इतरही नोंदी घेतात असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : विद्यार्थी “माझी नोंद” या शीर्षकाखाली कोऱ्या पृष्ठावर प्रामुख्याने शब्दार्थ, पाठाला पूरक मुद्दे, समानार्थी शब्द, विरुद्धार्थी शब्द, महत्त्वाचे संबोध, जोडशब्द, वाक्प्रचार लिहितात, तसेच गृहकार्य लिहून घेतात.

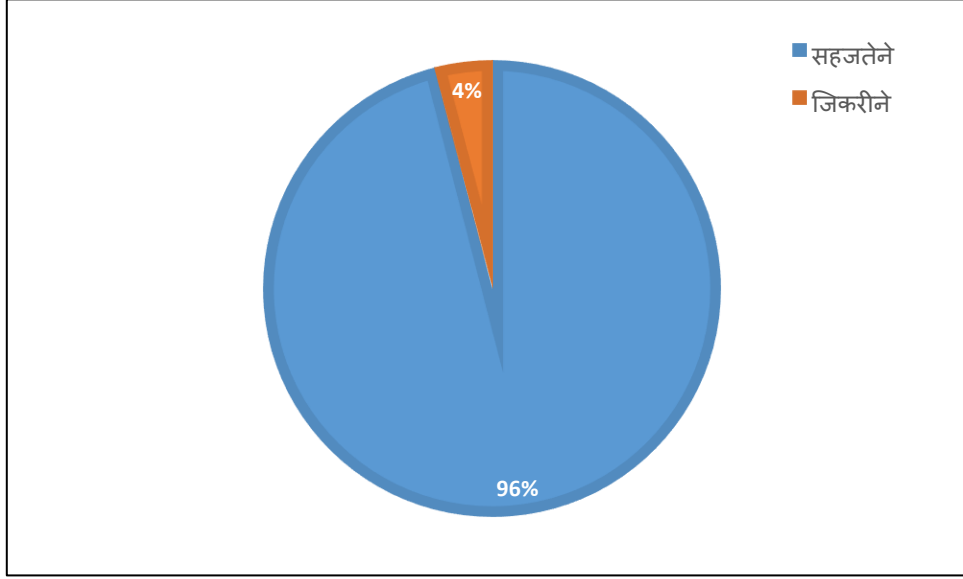
प्रश्न 10 : विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तके कशी हाताळतात ?

Que. 10 : How do the students handle Integrated Textbooks ?

सारणी क्रमांक 10

प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	सहजतेने	36,284	95.98
2	जिकरीने	1,519	4.02
एकूण		37,803	100

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 10 वरून, 95.98% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तके सहजतेने हाताळतात. 4.02% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तके जिकरीने हाताळतात. यावरून, विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तके सहजतेने हाताळतात असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण हे विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तके जिकरीने हाताळतात असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

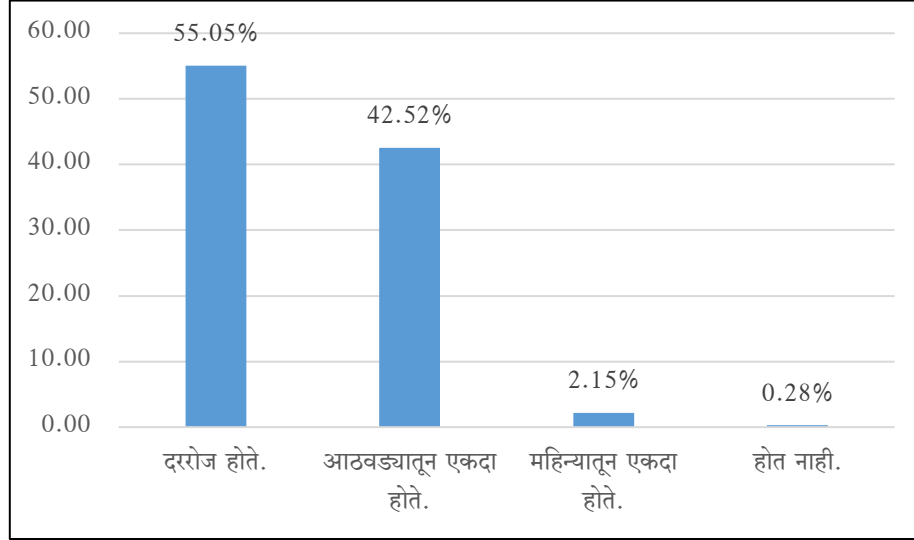
निष्कर्ष : 95.98% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी एकात्मिक पाठ्यपुस्तके सहजतेने हाताळतात.

प्रश्न 11 : विद्यार्थ्यांनी “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर घेतलेल्या नोंदींचे तुमच्याकडून निरीक्षण....

Que. 11 : The observation of notes in ‘My Notes’ on the blank pages by you....

सारणी क्रमांक 11
प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	दररोज होते.	20,812	55.05
2	आठवड्यातून एकदा होते.	1,6072	42.52
3	महिन्यातून एकदा होते.	814	2.15
4	होत नाही.	105	0.28
एकूण		37,803	100

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 11 वरून, 55.05% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थ्यांनी “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर घेतलेल्या नोंदींचे निरीक्षण दररोज होते. 42.52% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थ्यांनी “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर घेतलेल्या नोंदींचे निरीक्षण आठवड्यातून एकदा होते. 2.15% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थ्यांनी “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर घेतलेल्या नोंदींचे निरीक्षण महिन्यातून एकदा होते. 0.28% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थ्यांनी “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर घेतलेल्या नोंदींचे निरीक्षण होत नाही. यावरून, विद्यार्थ्यांनी “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर घेतलेल्या नोंदींचे निरीक्षण दररोज होते असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण हे विद्यार्थ्यांनी “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर घेतलेल्या नोंदींचे निरीक्षण आठवड्यातून एकदा होते, महिन्यातून एकदा होते किंवा होत नाही असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : विद्यार्थ्यांनी “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर घेतलेल्या नोंदींचे निरीक्षण 55.05% शिक्षकांच्या मते दररोज होते, तर 42.52% शिक्षकांच्या मते आठवड्यातून एकदा होते.

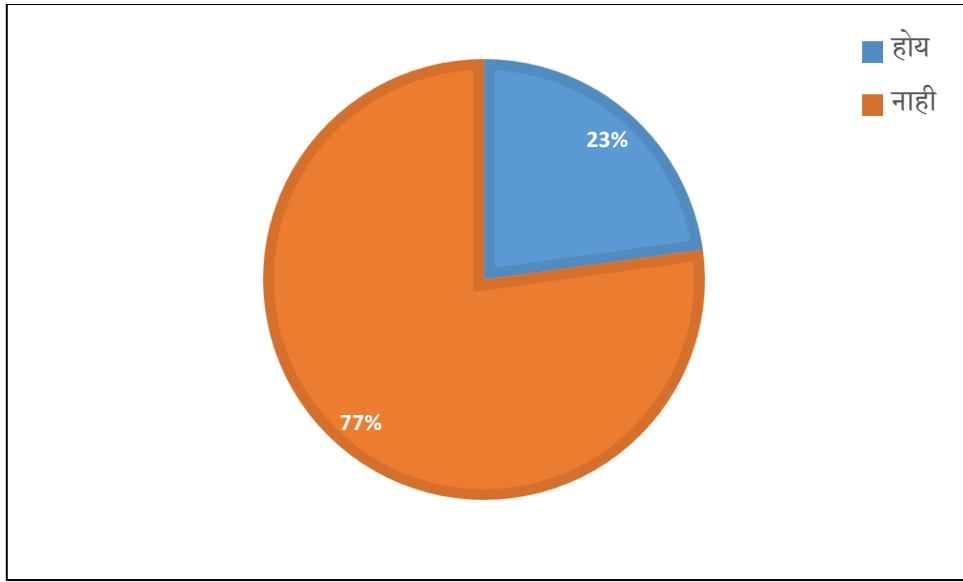
प्रश्न 12 : विद्यार्थ्यांना “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर नोंदी घेताना अडचणी येतात का ?

Que. 12 : Do the students face difficulty in taking notes in ‘My Notes’ on the blank pages ?

सारणी क्रमांक 12

प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	होय	8,628	22.82
2	नाही	29,175	77.18
एकूण		37,803	100

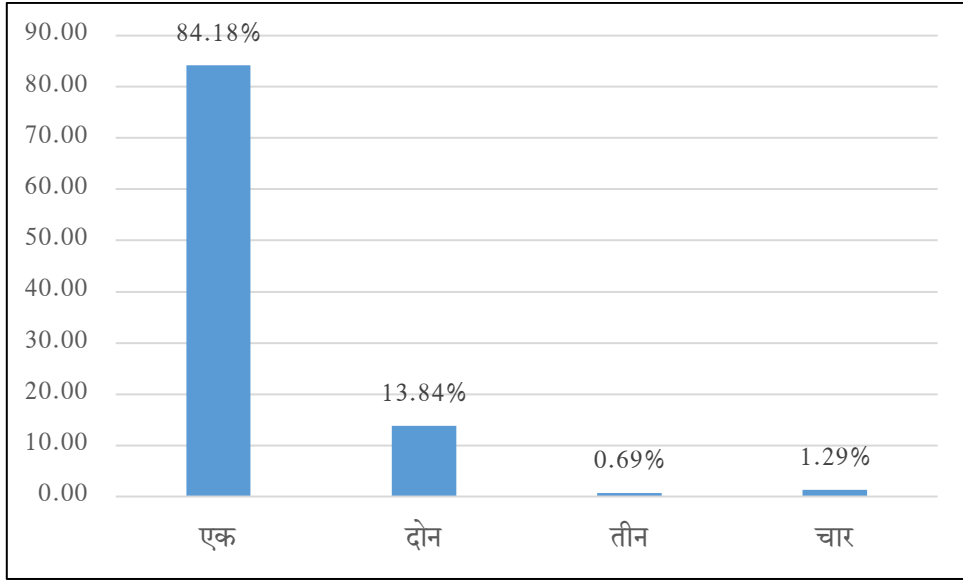
अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 12 वरून, 22.82% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थ्यांना “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर नोंदी घेताना अडचणी येतात. 77.18% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थ्यांना “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर नोंदी घेताना अडचणी येत नाही. यावरून, विद्यार्थ्यांना “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर नोंदी घेताना अडचणी येत नाही असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण हे विद्यार्थ्यांना “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर नोंदी घेताना अडचणी येतात असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : 77.18% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थ्यांना “माझी नोंद” या कोऱ्या पृष्ठांवर नोंदी घेताना अडचणी येत नाही.

प्रश्न 13 : विद्यार्थी शाळेत येताना एकावेळी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकाचे किती भाग आणतात ?
Que. 13 : How many parts of the Integrated Textbooks do the students bring to school at a time ?

सारणी क्रमांक 13
प्रतिसादानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	प्रतिसाद	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	एक	31,822	84.18
2	दोन	5,231	13.84
3	तीन	262	0.69
4	चार	488	1.29
एकूण		37,803	100

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 13 वरून, 84.18% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी शाळेत येताना एकावेळी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकाचा एक भाग आणतात. 13.84% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी शाळेत येताना एकावेळी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकाचे दोन भाग आणतात. 0.69% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी शाळेत येताना एकावेळी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकाचे तीन भाग आणतात. 1.29% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी शाळेत येताना एकावेळी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकाचे चार भाग आणतात. यावरून, विद्यार्थी शाळेत येताना एकावेळी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकाचा एक भाग आणतात असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण हे विद्यार्थी शाळेत येताना एकावेळी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकाचे दोन, तीन किंवा चार भाग आणतात असे म्हणणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : 84.18% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी शाळेत येताना एकावेळी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकाचा एक भाग आणतात, तर 13.84% शिक्षकांच्या मते, विद्यार्थी शाळेत येताना एकावेळी एकात्मिक पाठ्यपुस्तकाचे दोन भाग आणतात.

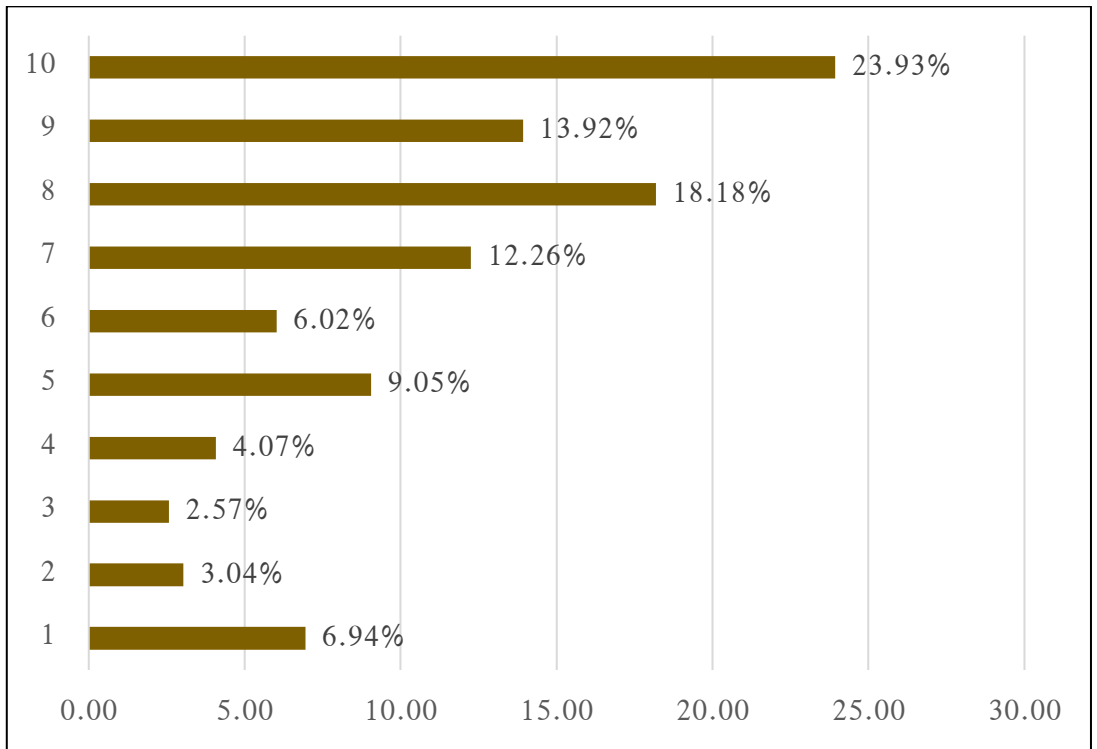
प्रश्न 14 : विषयनिहाय पाठ्यपुस्तकांच्या तुलनेत एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांचे वापराच्या दृष्टीने गुणांकन करा.

Que. 14 : Evaluate Integrated Textbooks by considering the usage in comparison to the subject wise separate textbooks.

सारणी क्रमांक 14

गुणांकनानुसार शिक्षकांची संख्या आणि टक्केवारी

अ.क्र.	गुणांकन	शिक्षकांची संख्या	टक्केवारी
1	1	2,625	6.95
2	2	1,149	3.04
3	3	972	2.57
4	4	1,539	4.07
5	5	3,421	9.05
6	6	2,277	6.02
7	7	4,634	12.26
8	8	6,874	18.18
9	9	5,264	13.92
10	10	9,048	23.94
एकूण		37,803	100

अर्थनिर्वचन : सारणी क्रमांक 14 वरून, 6.94% शिक्षकांनी, विषयनिहाय पाठ्यपुस्तकांच्या तुलनेत एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांचे वापराच्या दृष्टीने 1 गुणांकन दिला आहे. 3.04% शिक्षकांनी, विषयनिहाय पाठ्यपुस्तकांच्या तुलनेत एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांचे वापराच्या दृष्टीने 2 गुणांकन दिले आहे. 2.57% शिक्षकांनी, विषयनिहाय पाठ्यपुस्तकांच्या तुलनेत एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांचे वापराच्या दृष्टीने 3 गुणांकन दिले आहे. 4.07% शिक्षकांनी, विषयनिहाय पाठ्यपुस्तकांच्या तुलनेत एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांचे वापराच्या दृष्टीने 4 गुणांकन दिले आहे. 9.05% शिक्षकांनी, विषयनिहाय पाठ्यपुस्तकांच्या तुलनेत एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांचे वापराच्या दृष्टीने 5 गुणांकन दिले आहे. 6.02% शिक्षकांनी, विषयनिहाय पाठ्यपुस्तकांच्या तुलनेत एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांचे वापराच्या दृष्टीने 6 गुणांकन दिले आहे. 12.26% शिक्षकांनी, विषयनिहाय पाठ्यपुस्तकांच्या तुलनेत एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांचे वापराच्या दृष्टीने 7 गुणांकन दिले आहे. 18.18% शिक्षकांनी, विषयनिहाय पाठ्यपुस्तकांच्या तुलनेत एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांचे वापराच्या दृष्टीने 8 गुणांकन दिले आहे. 13.92% शिक्षकांनी, विषयनिहाय पाठ्यपुस्तकांच्या तुलनेत एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांचे वापराच्या दृष्टीने 9 गुणांकन दिले आहे. 23.93% शिक्षकांनी, विषयनिहाय पाठ्यपुस्तकांच्या तुलनेत एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांचे वापराच्या दृष्टीने 10 गुणांकन दिले आहे. यावरून, 5च्यावर गुणांकन देणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण (74.32%) हे 5 व त्याच्याखाली गुणांकन देणाऱ्या शिक्षकांच्या प्रमाणापेक्षा (25.68%) तुलनेने जास्त आहे.

निष्कर्ष : 74.32% शिक्षकांनी विषयनिहाय पाठ्यपुस्तकांच्या तुलनेत एकात्मिक पाठ्यपुस्तकांचे वापराच्या दृष्टीने 5च्यावर गुणांकन दिले आहे.